

Spis treści GSP-PO 1/2010

I. Przegląd Orzecznictwa

1. Dr Mikołaj Pułło, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Przegląd orzecznictwa wojewódzkich sądów administracyjnych i NSA w zakresie administracyjnego postępowania jurysdykcyjnego za rok 2008

Streszczenie:

Trafność decyzji administracyjnej jest wypadkową zarówno właściwej interpretacji stanowiących jej podstawę przepisów prawa materialnego, jak i prawidłowo przeprowadzonego postępowania administracyjnego. Nie dziwi zatem, że przedmiotem zainteresowania orzecznictwa zarówno NSA, jak i wojewódzkich sądów administracyjnych w 2008 r. były nie tylko przepisy prawa materialnego, ale także normy k.p.a. regulujące przebieg procesu konkretyzacji norm prawa administracyjnego. Na uwagę zasługują zwłaszcza te orzeczenia, które dotyczyły węzłowych problemów postępowania administracyjnego, które, pomimo upływających właśnie 50 lat obowiązywania k.p.a., wciąż budzą wątpliwość prowadzących postępowanie organów administracji publicznej. Wśród poruszanych przez sądy administracyjne w 2008 r. kwestii należy wskazać problematykę interpretacji zasad ogólnych postępowania, ustalania właściwości organów, podań i wszczęcia postępowania administracyjnego, wyłączenia organu od udziału w postępowaniu, pojęcia strony i jej prawa do czynnego udziału w postępowaniu, reguł udziału w postępowaniu organizacji społecznej jako podmiotu na prawach strony, zasad skutecznego doręczania pism, przywracania uchybionego terminu, decyzji administracyjnej, rektyfikacji decyzji i postanowień, rodzajów rozstrzygnięć organu odwoławczego, wreszcie weryfikacji decyzji w trybach nadzwyczajnych postępowania administracyjnego oraz stwierdzenia jej wygaśnięcia. Przedstawione orzeczenia stanowią wyraz możliwych sposobów interpretacji pojawiających się na tle powyższych zagadnień wątpliwości, przy czym część zaprezentowanych w nich poglądów stanowi kontynuację ugruntowanej linii orzeczniczej, część natomiast stanowi próbę nowego ujęcia pojawiających się w procesie stosowania k.p.a. zagadnień.

II. Glosy

PRAWO I POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

2. Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 3 lipca 2008 r., III SA/Gd 445/07

Dr Radosław Giętkowski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Przedawnienie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko studentowi

Streszczenie:

Głosowane orzeczenie dotyczy przesłanek przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko studentowi. Wątpliwości budzi dokonana przez sąd ocena znaczenia przestępnego charakteru przewinienia dyscyplinarnego dla upływu terminów przedawnienia. Autor wykazuje aktualność rozstrzyganej przez sąd kwestii także na gruncie obowiązującego obecnie stanu prawnego i zajmuje częściowo krytyczne stanowisko wobec wykładni przedstawionej w wyroku.

3. Wyrok NSA z dnia 25 listopada 2008 r., II GSK 453/2008

Dr Anna Piszcz, adiunkt Uniwersytetu w Białymstoku

Beata Kornelius, asystent Uniwersytetu w Białymstoku

Licencja wspólnotowa na wykonywanie przewozów rzeczy

Streszczenie:

Glosa została poświęcona problemowi przeniesienia uprawnień wynikających z licencji na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego rzeczy z podmiotu przekształcanego na podmiot przekształcony. W opracowaniu Autorki przekonują, że wykładnia przepisów ustawy o transporcie drogowym powinna mieć na względzie ułatwianie podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą podejmowanie różnego rodzaju inicjatyw, w tym co do zmiany formy organizacyjno-prawnej, czemu zdają się przeczyć wnioski płynące z interpretacji teże regulacji dokonanej przez organy stosujące prawo w analizowanej sprawie.

4. Postanowienie NSA z dnia 11 lutego 2009 r., II GSK 749/2008

Dr Małgorzata Sieradzka, adiunkt w Wyższej Szkole Służb Publicznych „ASESOR”, prawnik w Kancelarii

Adwokackiej Rafał Kosmański

Publicznoprawny charakter postępowania związanego z ochroną konkurencji i konsumentów

Streszczenie:

W głosowanym postanowieniu Naczelny Sąd Administracyjny wypowiedział się co do istoty postępowania w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. W jego ramach wyróżnił fazę administracyjną, którą nazwał „przedinstacją sądową” oraz cywilną. W pierwszej fazie mamy do czynienia z postępowaniem administracyjnym, ale w zakresie wzruszenia wydanych w nim rozstrzygnięć następuje wyłączenie stosowania trybu administracyjnego oraz sądowo administracyjnego. Istotne znaczenie z punktu widzenia konsekwencji głosowanego postanowienia ma także wskazanie, iż niezależnie od fazy postępowania sprawa antymonopolowa nadal zachowuje ona swój publiczny charakter.

5. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 21 maja 2008 r., I SA/Wa 1778/07

Radosław Skwarło, radca prawny, Wejherowo

Organ wyższego stopnia w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości**Streszczenie:**

W komentowanym wyroku WSA w Warszawie stanął na stanowisku, że wojewoda jest organem wyższego stopnia wobec starosty orzekającego o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na podstawie ustawy z 29 lipca 2005 r. Wniosek ten jest błędny. Naczelny Sąd Administracyjny kilkakrotnie już orzekł, że w takich sprawach organem wyższego stopnia wobec starosty jest samorządowe kolegium odwoławcze. WSA w sposób nieuprawniony posłużył się analogią z ustawy o gospodarce nieruchomościami, choć kodeks postępowania administracyjnego jednoznacznie wskazuje samorządowe kolegium odwoławcze jako organ wyższego stopnia wobec starosty, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.

PRAWO I POSTĘPOWANIE CYWILNE, PRAWO HANDLOWE

6. Uchwała SN z dnia 22 maja 2009 r., III CZP 21/09

Dr Anna Sylwestrzak, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Dyssymulowana umowa dożywocia**Streszczenie:**

Ukrycie umowy dożywocia pod pozorną umową innego typu (np. pod symulowaną umową sprzedaży nieruchomości), skutkuje jej nieważnością, ponieważ akt notarialny nie obejmuje wówczas jej elementów przedmiotowo istotnych określonych w art. 908 § 1 k.c. Natomiast w sytuacji, gdy akt notarialny obejmuje umowę dożywocia, a pozorność ogranicza się tylko do ustalenia odmiennego niż wskazany w akcie notarialnym sposobu dostarczania środków utrzymania na rzecz zbywcy, umowa pozostaje ważna, a nieważnością zostają dotknięte tylko te jej postanowienia, które nie odpowiadają rzeczywistej woli stron (pozorność częściowa).

PRAWO FINANSOWE

7. Wyrok WSA w Opolu z dnia 26 września 2008 r., SA/Op 268/08

Damian Cyman, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Odpowiedzialność współmałżonka za zobowiązania podatkowe**Streszczenie:**

Głosowany wyrok odnosi się do warunków przeprowadzenia egzekucji z majątku wspólnego małżonka podatnika. Poddaje szczegółowej analizie obowiązujące przepisy prawne, wskazując jakim majątkiem odpowiada małżonek zobowiązanego, zakres tej odpowiedzialności i możliwości jej egzekwowania, w tym wystawienia tytułu wykonawczego na małżonka zobowiązanego. Z uwagi na częstotliwość występowania zbliżonych stanów faktycznych do będącego podstawą orzeczenia, zasługuje ono na szczególną uwagę.

8. Wyrok NSA z dnia 24 stycznia 2008 r., II FSK 1629/06

Przemysław Panfil, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Opodatkowanie dochodów z odszkodowania za utracone korzyści**Streszczenie:**

Otrzymane na podstawie wyroku sądu odsetki od należności pieniężnych należy uznać za odszkodowanie. Rekompensują one wierzycielowi przychody, które utracił nie mogąc korzystać z przysługujących mu środków

finansowych. Tym samym odsetki te dotyczą utraconych korzyści i są wyłączone z zwolnienia podatkowego wprowadzonego przez art. 21 ust. 1 pkt 3b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Odmienne rozwiązanie prowadziłoby do niczym nieuzasadnionego różnicowania sytuacji podatników w zależności od tego, czy korzyści te osiągnęliby bezpośrednio, czy też w drodze odszkodowania.

PRAWO I POSTĘPOWANIE KARNE

9. Postanowienie SN z dnia 29 lipca 2009 r., I KZP 11/09

Dr Sylwia Durczak-Żochowska, sędzia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

Wydanie listu żelaznego a inne postępowania karne

Streszczenie:

Jeśli oskarżony, przebywający za granicą, złoży oświadczenie, że stawi się do sądu lub prokuratora w danym terminie pod warunkiem odpowiadania z wolnej stopy, sąd może wydać mu list żelazny. Oskarżony nie może być aresztowany tylko w postępowaniu, w którym wydano ten list, wolno go aresztować, gdy popełnił nowe przestępstwo już po powrocie do kraju lub gdy ujawni się inne jeszcze przestępstwo. Zatem, słusznie uznał SN, iż zagwarantowanie oskarżonemu pozostawania na wolności w świetle art. 282 § 1 k.p.k. odnosi się wyłącznie do postępowania, w związku z którym wydano list żelazny i nie rozciąga się na inne postępowania.

10. Postanowienie SN z dnia 5 maja 2009 r., IV KK 427/08

Dr Jacek Potulski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Wina podmiotu zbiorowego

Streszczenie:

Autor zgadza się ze stanowiskiem SN w zakresie wykładni poszczególnych przepisów ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Godne aprobaty jest w szczególności opieranie rozważań SN o zasadę legalizmu w sytuacji, gdy błędnie przeprowadzona nowelizacja wskazanej ustawy w zasadniczy sposób ogranicza zakres jej represyjności. Autor podziela stanowisko SN, iż obecna regulacja u.o.p.z. nie przewiduje odpowiedzialności podmiotu kolektywnego za czyny osób nim zarządzających.

11. Postanowienie SN z dnia 29 kwietnia 2009 r., I KZP 6/09

Dr Wojciech Zalewski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

O „usiłowaniu podżegania”

Streszczenie:

Usiłowanie podżegania należy do najbardziej kontrowersyjnych zagadnień prawa karnego. Autor glosy stara się zebrać argumenty przemawiające przeciwko tezie głosowanego judykatu, że w prawie polskim usiłowanie podżegania jest bez wyjątku karalne, i że jedyną kwestią wymagającą rozważenia jest formalny problem właściwej kwalifikacji prawnej czynu polegającego na usiłowaniu podżegania.

12. Wyrok SN z dnia 9 maja 2007 r., II KK 39/07

Marcin Kokoszcyński, sędzia Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku

Dopuszczalność modyfikacji wniosku o skazanie bez przeprowadzania rozprawy na etapie postępowania przed sądem, a zachowanie praw pokrzywdzonego

Streszczenie:

Autor co do zasady z aprobatą odnosi się do stanowiska wyrażonego w głosowanym wyroku. Krytycznie ocenia jednak lakoniczne uzasadnienie poglądu zawartego w głosowanym orzeczeniu. Nadto autor wyraża pogląd, że w przypadku zawarcia przez prokuratora w akcie oskarżenia wniosku o skazanie bez przeprowadzania rozprawy, pokrzywdzony powinien zostać pouczone, że sąd dostrzegając potrzebę zmiany lub uzupełnienia tego wniosku, może wystąpić wobec stron z taką inicjatywą, zaś o ile uzyska co do tego ich zgodę, może wydać wyrok bez przeprowadzenia rozprawy. W przypadku braku takiego pouczenia należy poinformować pokrzywdzonego o modyfikacji wniosku, wyznaczając w razie potrzeby kolejny termin posiedzenia.

13. Uchwała SN z dnia 17 grudnia 2008 r., I KZP 27/08

Tomasz Snarski, doktorant Uniwersytetu Gdańskiego

O zapomnianych przyimkach i ich znaczeniu w wykładni prawa karnego – „przemoc wobec osoby” z art. 280 § 1 k.k. a „gwałt na osobie” z art. 130 § 3 k.w.

Streszczenie:

Glosa krytycznie ocenia dokonaną przez Sąd Najwyższy wykładnię językową, zwracając uwagę zwłaszcza na pominięcie kontekstu językowego analizowanych określeń. Sąd Najwyższy zlekceważył w swoich rozważaniach znaczenie używanych przez ustawodawcę przyimków. Autor podejmuje polemikę z tożsamym rozumieniem pojęć „gwałt na osobie” oraz „przemoc wobec osoby”. W końcowych uwagach poruszony jest problem zasadności nadawania uchwałom Sądu Najwyższego mocy zasad prawnych.

PRAWO PRACY

14. Uchwała SN z dnia 8 lipca 2008 r., I UZP 2/08

Dr hab. Alina Wypych-Żywicka, profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Ustalenie wysokości renty rodzinnej dla wdowy**Streszczenie:**

Zasadniczym problemem związanym z rentą rodzinną jest ustalenie, które ze świadczeń emerytalnych żywiciela: czy nabyte i potwierdzone decyzją organu rentowego czy też nabyte i niepoświadczane stosownym dokumentem – stanowi podstawę jej obliczenia. Ponieważ wysokość tych świadczeń może być różna wskazanie reguły określającej wyjściową dla obliczenia renty ma istotne znaczenie. Decyduje bowiem o wielkości środków utrzymania dla członków rodziny zmarłego żywiciela. Rozwiązania tej kwestii należy poszukać w treści art. 21 i 73 obowiązującej ustawy emerytalnej.

15. Uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 19 listopada 2008 r., II PZP 11/08

Dr Magdalena Rycak, adiunkt w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz w Katedrze Prawa

Pracy w Wyższej Szkole Handlu i Prawa im. R. Łazarzkiego w Warszawie

Podróż służbowa kierowcy w transporcie międzynarodowym**Streszczenie:**

W głosowanej uchwale z 19 listopada 2008 r. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że kierowca transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze jako miejsce świadczenia pracy nie znajduje się w podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. Analiza stanu faktycznego sprawy oraz aktualnie obowiązujących przepisów prawa pracy pozwala co do zasady podzielić powyższe stanowisko. Autorka zwraca uwagę na niedoskonałości aktualnie obowiązujących przepisów i zgłasza wnioski de lege ferenda, które mogłyby przyczynić się do jednolitej wykładni.

VARIA

16. Wyrok ETPCz z dnia 19 czerwca 2006 r., sprawa 350014/97

Dr Piotr Lewandowski, adiunkt Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu w Gdyni

Zasada „sprawiedliwej równowagi (*fair balance*)”**Streszczenie:**

Głosowany wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) w sprawie znanej jako *Hutten-Czapska v. Polska* dotyczył tzw. szczególnego trybu najmu w kontekście naruszenia prawa własności przez państwo polskie. Trybunał ustalił, że w tej sprawie doszło do nadmiernego obciążenia kosztami transformacji rynku mieszkaniowego jednej grupy społecznej, co jest niedopuszczalne niezależnie od tego, jak ważny jest interes innej grupy społecznej lub społeczeństwa jako całości. Trybunał orzekł, że państwo polskie nie zachowało sprawiedliwej równowagi pomiędzy interesem powszechnym a ochroną prawa własności i stwierdził naruszenie art.1 Protokołu nr 1 do EKPCz.

17. Wyrok NSA z dnia 2 października 2009 r., I OSK 495/09

Dr Grzegorz Wierczyński, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Wpływ zmiany organu upoważnionego do wydania rozporządzenia na obowiązywanie tego rozporządzenia**Streszczenie:**

Autor krytycznie ocenia wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym Sąd ten stwierdził, że zmiana organu wymienionego w przepisie upoważniającym do wydania aktu wykonawczego nie ma wpływu na obowiązywanie tego aktu. Argumentuje, że przepisy będące podstawą obowiązywania aktów wykonawczych

muszą mieć conajmniej rangę ustawową, a rangi takiej nie ma § 32 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, na który powołał się Sąd. Przepis ten autor uznaje za niezgodny z Konstytucją, a przy tym szkodliwy z punktu widzenia funkcjonowania systemu prawnego.

18. Wyrok ETS z dnia 6 października 2009 r. w sprawie C-C-133/08

Dr Arkadiusz Wowerka, LL.M., adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Wykładnia konwencji rzymskiej o prawie właściwym dla zobowiązań umownych

Streszczenie:

Niniejsza glosa odnosi się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia z dnia z dnia 6 października 2009 r. w sprawie C-C-133/08 dotyczącego wykładni art. 4 konwencji rzymskiej o prawie właściwym dla zobowiązań umownych. Autor podzielając stanowisko Trybunału przedstawia na kanwie zapadłego orzeczenia treść systemu wprowadzonego przez konwencję rzymską. Autor w swych rozważaniach odnosi się także do systemu wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I), które zastępuje omawianą konwencję, a u którego podstaw legła właśnie omawiana konwencja.